

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

От Министерство на образованието и науката

Относно: Конституционно дело №7 от 1999 година

Уважаеми Господа Конституционни съдии,

С определение на Конституционния съд от 1 юни 1999 год. сме конституирани като заинтересована страна по к.г. №7/1999 г. и ни е предоставена възможност да представим писмено становище .

Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на група народни представители за установяване на противоконституционност на Решение за закриване на Славянския университет, прието от Народното събрание на 10.03.1999 г. (обн., ДВ, бр.24/99 г.).

Твърди се, че атакуваното решение не е съобразено с чл.4, ал.1, чл.23 и чл.53, ал.5 от Конституцията. Считаме искането за неоснователно. Съображенията ни са следните:

Относно чл.53, ал.5 от Конституцията

Законът за висшето образование, в съответствие с чл.53, ал.5 от Конституцията, е определил реда и условията, при които граждани и организации могат да упражняват конституционното си право да създават училища.

Съгласно чл.9, ал.2, т.1 от ЗВО, Народното събрание открива, преобразува и закрива висши училища.

В чл.18, ал.1, т.1 от Закона за висшето образование са посочени основанията за закриване на висше училище, т.е. определени са държавните изисквания, при нарушаването на които Народното събрание закрива висшето училище.

Тези текстове от Закона за висшето образование не са оспорени и не са обявени за противоконституционни.

В искането за обявяване на противоконституционност на Решението се твърди, че е нарушен чл.18, ал.1 от ЗВО, а с това е нарушен и чл.53, ал.5 от Конституцията, защото е постановено незаконосъобразно решение, с което е отнето конституционното право на гражданите да създават училища. Преди всичко, упражняването на това право може да се осъществява при условия и по ред, определени със закон и при съответствие с гържавните изисквания.

С решението не се отнема конституционното право, а се преустановява упражняването на конкретната дейност, извършвана при нарушение на закона. Несъответствието на обучението с гържавните изисквания е нарушение както на Закона за висшето образование, така и на чл.53, ал.5, изр. второ на Конституцията на Република България.

Твърди се, че употребената глаголна форма в чл.18, ал.1, т.1 от Закона за висшето образование – “нарушава” – означава нарушенията да се извършват към момента на приемане на решението от Народното Събрание. Твърди се, също така, че към този момент е отстранено “основното” нарушение. На 13 февруари 1999 г. е приет правилник на висшето училище който, всъщност, е трябвало да бъде приет не по-късно от м. декември 1996 година (§17 от ЗВО).

Тези доводи са обсъдени при дебат в Народното събрание и не са възприети, поради което е постановено решението.

Като обосновава искането си с посочените по-горе аргументи, групата народни представители прави опит за обжалване на решението по същество като незаконосъобразно. Искане се Конституционният съд да тълкува законовата разпоредба и да извърши преценка, доколко Народното събрание правилно и законосъобразно е мотивирало решението си.

Считаме, че тълкуването на законовите разпоредби и тяхното прилагане, както и преценката на фактите, които са обсъдени и приети за достатъчни за установяване на нарушенията на гържавните изисквания, са от изключителната компетентност на Народното събрание. Те не подлежат на контрол от Конституционния съд.

В този смисъл Конституционният съд се е произнасял в редица свои решения (Решение №3 от 1993 г., Решение №17 от 1991 г. и др.). Като е обосновавало решението си с обсъдени и приети за достатъчни

нарушения на държавните изисквания, Народното събрание е приело решение в съответствие с чл.53, ал.5 от Конституцията.

Относно чл.4, ал.1 от Конституцията

Решението за закриване на Славянския университет е взето при спазване на Конституцията и законите на страната. То е постановено от компетентния орган, на основание на конституционносъобразен текст от закона. То е законосъобразно, тъй като се основава на доказани и многобройни нарушения на изискванията на Закона за висшето образование, съпътващи дейността на висшето училище още от създаването му. Нарушенията не се оспорват и от вносителите на искането за обявяване на противоконституционност на решението.

Обратното, невземането на такова решение, би означавало нарушение на чл.4, ал.1 от Конституцията.

Относно чл.23 от Конституцията

В съответствие на тази конституционна разпоредба, държавата създава условия за свободно развитие на образованието и го подпомага. В случая, държавата е изпълнила това свое задължение като е създавала висшето училище, предоставила му е по съответния законов ред материална база, определяла му е годишен прием на студентите и т.н. Като отговорно поведение, би следвало, висшето училище да развива дейността си в съответствие с Конституцията и законите в страната.

Вместо това, Славянският университет системно е нарушавал конституционното си задължение да спазва държавните изисквания. Както никой не може да черпи права от неправомерното си поведение, така и Славянският университет не може да бъде подпомаган от държавата при упражняване на неправомерната си дейност.

С оглед изложеното, считаме, че искането за установяване на противоконституционност на Решението за закриване на Славянския университет е неоснователно и следва да се отхвърли.

П

✓

ВЕСЕЛИН МЕТОДИЕВ
МИНИСТЪР